

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра маркетингу

КУЗИК О.В.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
для здобувачів ОНП «Маркетинг» третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності D5 «Маркетинг»

Львів – 2025

До друку рекомендовано
кафедрою маркетингу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №__ від _____.2025)

Рецензенти: **Дайновський Юрій Анатолійович**,
доктор економічних наук, професор, професор
кафедри маркетингу Львівського торговельно-
економічного університету

Михасюк Іван Романович,
доктор економічних наук, професор, заслужений
професор Львівського національного університету
імені Івана Франка, академік АН вищої освіти
України

Кузик О.В. Педагогічна практика: Методичні
рекомендації для здобувачів ОНП «Маркетинг» третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності D5 «Маркетинг», 2025. 36 с.

Методичні матеріали призначені для здобувачів
спеціальності «Маркетинг», які проходять педагогічну практику
та викладачів, котрі здійснюють наукове керівництво
практикою. Рекомендації містять вимоги до змісту, структури,
обсягу та оформлення звітних матеріалів про проходження
практики, а також оформлення усіх необхідних документів
необхідних для успішного проходження й захисту практики.

© О.В. Кузик, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Анотація дисципліни	6
2. Загальні засади проходження педагогічної практики	9
3. Зміст педагогічної практики	13
4. Порядок організації та керівництво практикою	16
4.1. Права здобувачів-практикантів	17
4.2. Обов'язки здобувачів-практикантів.....	19
4.3. Права та обов'язки керівника педагогічної практики від кафедри.....	21
5. Критерії оцінювання та підведення підсумків практики.....	23
6. Звітна документація педагогічної практики	28
Рекомендована література	29
Додатки.....	33
Для нотаток	36

ПЕРЕДМОВА

Для менеджерів сучасних організацій стали необхідними допомога у прийнятті нестандартних рішень, пов'язаних із завоюванням споживачів і підвищенням рівня конкурентоспроможності товарів і послуг, веденні ефективної організаційно-маркетингової політики, поширенні діяльності через інтернет-простір. Саме це стало причинами зростання привабливості професії маркетолога в Україні та світі, починають висуватись нові вимоги до практичної складової у підготовці фахівців з маркетингу.

Необхідність маркетологів та їхнього професійного зростання формуються у постійному мінливому ринковому середовищі. Динамічність попиту на фахівців-маркетологів пояснюється загостренням конкурентної боротьби в усіх сегментах: перемагають ті компанії, які проявляють найбільшу маркетингову активність. При цьому зростають також повноваження таких працівників: раніше ключовим було проведення маркетингових досліджень споживчих чи ділових ринків, сьогодні – розроблення маркетингових стратегій підприємств та організацій.

Глобалізація бізнесу та посилення конкуренції, підвищення ролі споживача у формуванні попиту на товари і включення підприємств у міжнародний поділ праці висувають нові вимоги до системи управління організаціями та використання інструментів маркетингу для досягнення конкурентних переваг і довгострокового успіху.

За таких умов необхідні також зміни в системі освіти і навчання сучасних маркетологів. Ефективна підготовка висококваліфікованих фахівців з «Маркетингу» вимагає

закріплення набутих у вузі теоретичних знань і компетентностей практичними навичками роботи в реальному секторі економіки та у процесі викладання відповідних маркетингових дисциплін.

З цією метою здобувачі в межах Освітньо-наукової програми «Маркетинг» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в межах циклу професійної та практичної підготовки передбачено проходження педагогічної практики.

Вона сприяє наближенню теоретичної складової до практичної: забезпечує сучасні знання й уміння, освоєння методів і засобів професійної діяльності як наукової, так і практичної у сфері маркетингу. Впродовж проходження практик студенти закріплюють отримані теоретичні знання та мають можливість поглибити навички, набуваючи досвіду у різних видах діяльності та бізнесах. Це формує організаційні вміння, знайомить майбутніх працівників зі специфікою праці на робочому місці й закладах освіти зокрема.

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Практика здобувачів третього рівня вищої освіти є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців з маркетингу у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Практику проводять на базах практик (вищих навчальних закладах), які займаються підготовкою фахівців з маркетингу.

Практика передбачає набуття здобувачами практичного досвіду викладацької діяльності, розвиток умінь застосовувати сучасні методи та технології навчання, формування та закріплення педагогічних навичок, необхідних для ефективного проведення занять зі студентами економічних спеціальностей.

Додатково практика пов'язана із безперервністю й послідовністю її проведення при засвоєнні необхідного рівня сформованих загальних і професійних компетентностей відповідно до третього освітнього-наукового рівня вимог освітньо-наукової програми «Маркетинг», професійних стандартів та стандарту вищої освіти.

Ключову увагу при проходженні педагогічної практики зосереджують на розвиток практичних навиків і творчих здібностей студентів, їх самостійність, уміння приймати рішення та працювати в колективі. Практика є основою досвіду професійної й наукової діяльності, можливістю формування практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості, майбутнього фахівця з маркетингу, викладача маркетингових дисциплін.

У процесі проходження практики здобувач вищої освіти ознайомлюється з організаційною структурою, особливостями функціонування підприємства (організації), основною нормативно-правовою базою сфери діяльності, до якої належить

база практики, особливостями викладацької діяльності закладу вищої освіти, професійними цінностями, традиціями тощо.

Здобувачі проходять практику відповідно до наперед затвердженого календарного графіка, який переглядають та корегують відповідно до змін освітньо-професійної програми.

Програма практики студентів регламентована:

1. Законом України «Про вищу освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>).

2. Законом України «Про освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>).

3. Положенням «Про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» (URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/reg_practice.pdf).

4. Положенням «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>).

5. Положенням «Про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (URL: <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>).

6. Положенням «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» (URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf).

7. Навчальним планом кафедри «Маркетингу» Львівського національного університету імені Івана Франка.

8. Освітньо-науковою програмою «Маркетинг» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D5 «Маркетинг».

9. Загальними особливостями баз практики.

Методичні рекомендації визначають зміст, організаційно-методичні засади та порядок проходження практики, вимоги до оформлення звітної документації та критерії оцінювання її результатів. Особливу увагу приділено інтеграції наукових досліджень аспірантів у навчальний процес, що забезпечує поєднання освітньої та наукової складових підготовки майбутніх викладачів.

2. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика є однією з форм адаптації здобувачів вищої освіти до умов і характеру їхньої майбутньої роботи.

Мета «Педагогічної практики» – закріплення і поглиблення теоретичних знань, які здобувачі вищої освіти отримали у процесі вивчення циклів загальної, професійної та практичної підготовки, їх застосування в умовах викладання, формування практичних умінь і навичок фахівця з маркетингу в навчальних закладах, адаптація до середовища всередині організації, набуття досвіду професійної викладацької діяльності, лідерських, організаторських умінь, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки на базі практики..

Предметом «Педагогічної практики» є сукупність теоретичних, методологічних і практичних положень, прийомів, знань та навиків маркетингової діяльності з метою викладацької діяльності.

Завдання:

- уведення здобувача вищої освіти в середовище діяльності організації для закріплення, поглиблення теоретичних знань, отриманих під час теоретичного навчання, їх застосування в умовах практичної діяльності на робочому місці та здобуття нових знань про практичні аспекти функціонування організації;

- формування й розвиток практичних умінь і навичок фахівця з маркетингу в організації;

- адаптування здобувача вищої освіти до наукового середовища;

- створення можливостей для набуття здобувачем вищої освіти досвіду професійної інноваційної діяльності, лідерських, організаторських умінь під час участі у процесі маркетингової діяльності сучасних організацій, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки у маркетингових процесах на базі практики, сприяння формуванню в здобувача вищої освіти бачення власної кар'єри, його мотивування до подальшого опанування спеціальності.

Результатом педагогічної практики є забезпечення комплексу знань та навичок, необхідних для ефективного виконання наукового дослідження, у поєднанні з отриманим досвідом науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти України.

Знати:

- теоретико-методологічні, дидактико-методичні, діагностико-прогностичні аспекти організації освітнього процесу у закладах вищої освіти з урахуванням концептуальних засад студентоцентрованого навчання, сучасної філософії освіти;
- сутнісні характеристики педагогічної діяльності, педагогічної культури, педагогічної майстерності викладача вищої школи;
- і критично осмислювати робочі програми, силабуси, навчально-методичні матеріали до організації і проведення семінарсько-практичних занять, самостійної роботи студентів;
- особливості навчального заняття, алгоритм його підготовки, відповідність змісту теми, що вивчається, типу навчального заняття, його структурі і методиці проведення;
- сутність, функції і принципи педагогічного діагностування у вищій школі, діагностичний інструментарій

для контролю знань, норми й критерії оцінювання результатів навчання студентів.

Уміти:

- прогнозувати, організувати і здійснювати освітній процес з урахуванням концепції студентоцентрованого навчання, сучасної філософії освіти;

- вміти моделювати різні типи навчальних занять, демонструючи високий рівень педагогічної майстерності у визначенні мети і завдань навчального заняття, наповненні змісту навчальної інформації, проєктуванні структури навчального заняття та методики його проведення, плануванні навчально-методичного забезпечення, укладанні план-конспектів;

- на підставі визначених критеріїв якості освіти вміти критично аналізувати проведене навчальне заняття й оцінювати власну педагогічну діяльність і свої професійні дії на різних етапах процесу навчання, а також, застосовуючи об'єктивні методи контролю результатів навчання студентів, аналізувати й оцінювати їхню навчально-пізнавальну діяльність, дії, активність, самостійність, креативність, ціннісні ставлення тощо;

- застосовувати в освітньому процесі результати власного дисертаційного дослідження.

У результаті проходження педагогічної практики студенти набувають:

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Програмні результати навчання:

ПРН 04. Глибоко розуміти та імплементувати загальні принципи та методи маркетингової науки, а також методологію

наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій діяльності.

ПРН 05. Представляти та оприлюднювати результати самостійних оригінальних наукових досліджень, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з дотриманням належної академічної доброчесності, а також демонструвати володіння методологією викладання професійно-орієнтованих дисциплін і нести відповідальність за навчання інших.

ПРН 08. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 09. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері маркетингу, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення.

3. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика є складовою частиною підготовки фахівців до викладацької діяльності. В межах підготовки за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» аспіранти отримують ґрунтовну педагогічну підготовку, яка надає аспірантам практичну можливість опанування:

- навчально-виховним процесом у вищій школі (зокрема викладання професійних дисциплін);
- науково-методичною роботою забезпечення навчального процесу;
- організацією навчальної діяльності студентів;
- здобуттям компетенцій практичної викладацької діяльності.

Освітня компонента спрямована на закріплення знань, засвоєних аспірантами під час теоретичного навчання, удосконалення їхніх практичних умінь і навичок, набуття педагогічного досвіду, оволодіння педагогічною майстерністю, формування професійно-педагогічної культури.

Педагогічна практика є необхідною умовою підготовки аспірантів. Вона проводиться після засвоєння аспірантами педагогічних навчальних дисциплін. У процесі педагогічної практики поглиблюються знання з педагогіки вищої школи, розвиваються та закріплюються вміння:

- здійснювати науково-методичний аналіз навчальних програм окремих навчальних дисциплін;
- складати плани-конспекти занять;
- проводити різні види аудиторних занять;
- оцінювати результати власної діяльності;
- вдосконалювати комунікативні складові викладацької діяльності.

Програма педагогічної практики складається з 2 змістових модулів:

1. Організація навчально-методичної роботи (пасивна складова практики).

2. Організація освітньо-виховного процесу в аудиторії (активна складова практики).

Змістові модулі «Педагогічної практики»

№ п/п	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин
1.	Змістовний модуль 1. Організація навчально-методичної роботи (пасивна складова практики)	
	Складання індивідуального календарного плану проходження практики. Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедри та науково-педагогічних працівників. Вивчення концептуальних засад організації науково-педагогічної діяльності у вищій школі.	5
	Ознайомлення із навчально-методичним забезпеченням (програмами, робочими навчальними програмами, семестровими планами, модульними комплексами, тематиками контрольних, самостійних, курсових та інших індивідуальних робіт, передбачених начальним планом) та змістом навчальних дисциплін за фахом.	15
	Планування структури, розроблення методики і здійснення підготовки до проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять. Підготовка планів-конспектів занять.	40
	Відвідування аудиторних занять та	10

	консультацій, які проводять провідні викладачі кафедри, а також занять інших практикантів з метою вивчення методичного досвіду, оволодіння методикою підготовки до занять і методикою викладання навчального матеріалу	
	<i>Разом за змістовний модуль 1</i>	<i>70</i>
2.	Змістовний модуль 2. Організація освітньо-виховного процесу в аудиторії (активна складова практики)	
	Проведення різних за формою навчальних занять: лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, а також консультацій. Налагодження контакту та організація педагогічної взаємодії зі студентами	35
	Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик, використання сучасних технічних засобів організації навчального процесу. Організація і контроль самостійної роботи студентів	5
	Аналіз педагогічних ситуацій та самостійне ухвалення рішень щодо вирішення проблем. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів, передбачених навчальним планом	5
	Підготовка, оформлення та захист індивідуального звіту й інших документів про проходження педагогічної практики	5
	<i>Разом за змістовний модуль 2</i>	<i>50</i>
Всього		120

4. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Тривалість виробничої практики визначається навчальним планом.

Загальний контроль, організаційно-методичну координацію та супровід проходження здобувачами практики здійснює економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. Методичне керівництво практикою здійснює кафедра маркетингу.

За погодженням з науковим керівником та гарантом ОНП аспіранти можуть проходити практику також на інших кафедрах факультету чи університету.

Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших ЗВО за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

Процес проходження педагогічної практики умовно поділено на три етапи:

1. Підготовчий етап, який складається з:
 - проведення настановчої конференції;
 - ознайомлення з нормативними та навчально-методичними документами кафедри;
 - складання індивідуального плану практики;
 - планування науково-методичної роботи.
2. Основний етап, до якого відносять:
 - розробка конспектів лекцій та планів-конспектів практичних занять;
 - підготовка методичних матеріалів (завдань, тестів, кейсів, презентацій);

- участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах і конференціях;
 - проведення відкритого навчального заняття;
 - мікровикладання чи парне викладання під супроводом керівника практики;
 - підготовка методичної розробки за обраною дисципліною.
3. Завершальний етап, що охоплює:
- підготовку звітних матеріалів;
 - захист результатів практики на засіданні кафедри маркетингу;
 - оцінювання виконання індивідуального плану та сформованості педагогічних компетентностей.

Навчальна і методична робота є основою педагогічної практики, що забезпечує формування в аспірантів навичок викладацької роботи. Навчально-методична робота полягає у:

- відвідуванні лекцій, семінарських занять та консультацій для вивчення методичного досвіду, системи навчальної роботи кафедри в цілому, оволодіння методиками підготовки до навчальних занять і викладання навчального матеріалу;

- освоєнні засобів організації та контролю самостійної роботи студентів, особливо при підготовці до семінарських занять (додаткові питання, теми для обговорення, теми доповідей чи есе тощо);

- відвідування занять, які проводять аспіранти-практиканти з наступним обговоренням і письмовим рецензуванням.

4.1. Права здобувачів-практикантів.

Здобувачі третього освітнього рівня при проходженні педагогічної практики володіють такими правами:

1. Право на консультування й підтримку.

Аспірант має право звертатися з усіх організаційних, методичних і змістових питань, які виникають у процесі проходження педагогічної практики, до наукового керівника практики, наукового керівника дисертації або завідувача кафедри. Це включає отримання роз'яснень щодо завдань практики, методичних рекомендацій, індивідуальних консультацій та допомоги у вирішенні проблемних ситуацій.

2. Право на участь в удосконаленні організації практики.

Аспірант може вносити власні пропозиції щодо поліпшення змісту, структури й організаційних аспектів проведення педагогічної практики, які розглядаються кафедрою та можуть бути враховані при оновленні робочих програм і методичних рекомендацій.

3. Право на ознайомлення з педагогічним досвідом.

За попередньою домовленістю з викладачами кафедри та адміністрацією факультету аспірант має право відвідувати заняття досвідчених фахівців Університету для ознайомлення з методикою викладання навчальних дисциплін, сучасними технологіями навчання й інноваційними педагогічними підходами.

4. Право на використання навчально-методичних матеріалів кафедри.

Аспірант може отримувати доступ до навчальних програм, силабусів, методичних розробок, мультимедійних матеріалів і баз даних кафедри, що забезпечує повноцінну підготовку до проведення власних занять.

5. Право на академічну свободу у виборі методів навчання.

Під час проведення занять аспірант має право застосовувати різноманітні педагогічні методики, інноваційні

інструменти, цифрові технології та власні підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності студентів у межах затвердженого плану практики.

6. Право на індивідуальний план практики.

Аспірант бере участь у формуванні індивідуального плану проходження практики, який враховує його наукові інтереси, рівень педагогічної підготовки та майбутні професійні потреби.

7. Право на академічну доброчесність та об'єктивне оцінювання.

Аспірант має право на об'єктивний розгляд результатів своєї діяльності під час практики, неупереджене оцінювання виконаних завдань, а також на захист своїх прав у випадку виникнення конфліктних ситуацій.

4.2. Обов'язки здобувачів-практикантів.

Здобувач ступеня доктора філософії спеціальності «Маркетинг», який проходить педагогічну практику, зобов'язаний:

1. Дотримуватись нормативних вимог та академічної доброчесності:
 - додержуватись правил внутрішнього розпорядку Львівського національного університету імені Івана Франка, економічного факультету та кафедри маркетингу;
 - виконувати вимоги Кодексу академічної доброчесності, етичних норм та стандартів професійної поведінки викладача у вищій школі;
 - забезпечувати об'єктивність, прозорість та неупередженість під час оцінювання студентів.
2. Виконувати індивідуальний план практики:

- складати й погоджувати індивідуальний план педагогічної практики з науковим керівником і керівником практики;
 - дотримуватись установлених строків виконання завдань;
 - вести систематичний облік виконаних робіт.
3. Ознайомитись із організацією освітнього процесу:
- вивчати робочі програми і силабуси дисциплін, методичні рекомендації, матеріали електронних курсів;
 - відвідувати заняття викладачів кафедри чи університету для ознайомлення з методикою викладання, формами організації студентської роботи, підходами до оцінювання;
 - аналізувати використання сучасних освітніх технологій.
4. Розробляти навчально-методичне забезпечення:
- готувати плани-конспекти лекцій і практичних занять, навчально-методичні розробки, тестові завдання, презентації тощо;
 - розробляти дидактичні матеріали для студентів (кейси з маркетингу, аналітичні завдання, ситуаційні вправи);
 - інтегрувати результати власних наукових досліджень у підготовлені навчальні матеріали.
5. Опанувати ключові елементи викладацької діяльності:
- брати участь у мікровикладанні та парному викладанні під супроводом керівника практики;
 - проводити самостійно відкрите навчальне заняття відповідно до затвердженого плану-конспекту;
 - забезпечувати активну взаємодію зі студентами, стимулювати їхню самостійну й дослідницьку діяльність.

6. Розвивати науково-методичну й організаційну роботу:
 - долучатися до засідань кафедри маркетингу, науково-методичних семінарів, звітних конференцій;
 - брати участь у підготовці студентських наукових заходів (олімпіад, конкурсів, наукових гуртків);
 - надавати консультації студентам з окремих тем чи завдань.
7. Підготувати відповідну звітність забезпечити виконання підсумкового контролю.

4.3. Права та обов'язки керівника педагогічної практики від кафедри.

Ключовими **обов'язками** наукового керівника педагогічної практики є наступні:

1. Організаційно-методичний супровід:
 - забезпечення методичного консультування аспіранта з усіх питань педагогічної діяльності;
 - добирання тематики навчальних дисциплін та відповідних занять, де аспірант проходитиме практику;
 - узгодження та затвердження індивідуального плану педагогічної практики аспіранта.
2. Керівництво та контроль за процесом практики:
 - надання рекомендацій щодо підготовки конспектів лекцій, методичних матеріалів, презентацій та інших дидактичних засобів;
 - відвідування та контроль проведених аспірантом занять, здійснення їхнього аналізу, виявлення недоліків і надання порад щодо їх усунення;
 - забезпечення контролю за дотриманням аспірантом навчального плану, графіка й методичних вимог.
3. Формування педагогічної компетентності аспіранта:

- сприяння формуванню у здобувача навичок викладання, академічної комунікації, використання сучасних технологій навчання;
 - сприяння залученню аспіранта до методичної, організаційної та виховної роботи кафедри.
4. Оцінювання результатів практики:
- проведення об'єктивного аналізу результатів педагогічної практики аспіранта;
 - складання письмового відгуку (характеристики) на діяльність аспіранта з відображенням його професійних, педагогічних і методичних досягнень.
 - формування пропозиції щодо підсумкової оцінки проходження практики.

Правами наукового керівника є такі:

1. Визначати тематику занять, навчальні групи та форми педагогічної діяльності аспіранта.
2. Вимагати від аспіранта своєчасного та якісного виконання завдань індивідуального плану практики.
3. Вносити корективи у план проходження практики та пропонувати зміни щодо форм і методів роботи аспіранта.
4. Ініціювати повторне виконання завдань у разі виявлення суттєвих недоліків у педагогічній діяльності.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Оцінювання педагогічної практики проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- 1) проведення залікових навчальних занять – припадає 50% залікової оцінки; максимальна кількість балів – 50;
- 2) укладання план-конспектів залікових навчальних занять – припадає 30% залікової оцінки; максимальна кількість балів – 30;
- 3) написання розгорнутої рецензії на відвідане заняття – припадає 10% залікової оцінки; максимальна кількість балів – 10;
- 4) захист практики – припадає 10% залікової оцінки; максимальна кількість балів – 10.

При виставленні балів ураховується: активність аспіранта, самостійність, оригінальність, творчий підхід до підготовки і проведення аудиторних занять; своєчасне оформлення звітної документації. Особлива увага звертається на відвідування занять аспірантом.

Нижче у таблиці проведено детальний розподіл балів, згідно визначених критеріїв оцінювання:

Види робіт / Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
Проведення залікових навчальних занять – 50 балів (2 заняття по 25 балів)	
Критерії оцінювання	
аспірант провів заняття на високому науково-методичному рівні, виконав усі завдання згідно	23–25

плану заняття;	
аспірант провів заняття на достатньому науково-методичному рівні, виконав 75% завдань, передбачених планом заняття;	19–22
аспірант провів заняття на середньому науково-методичному рівні, виконав 60% завдань, передбачених планом заняття;	15–18
аспірант провів заняття на низькому науково-методичному рівні, виконав не менше 50% завдань, передбачених планом заняття;	12–14
Укладання план-конспектів залікових навчальних занять – 30 балів (2 план-конспекти по 15 балів)	
Критерії оцінювання	
високий (творчий) рівень виконання завдання (у аспіранта сформована здатність до творчого пошуку, що дає йому змогу самостійно, без сторонньої допомоги вирішувати методичні завдання);	14–15
достатній (реконструктивний) рівень (у аспіранта дещо знижена здатність до творчого пошуку, він потребує незначної допомоги керівника практики, допускає незначні методичні помилки);	11–13
середній (репродуктивно-реконструктивний) рівень (у аспіранта здатність до творчого пошуку знижена, він потребує постійної допомоги і контролю з боку керівника практики, допускає значні методичні помилки);	9–10
низький (репродуктивний) рівень (аспірант несамостійний, не здатен виконувати завдання без настанов керівника практики або зразка, допускає значні методичні помилки).	7–8

Аналіз відвіданого залікового заняття, проведеного іншим аспірантом, розгорнутої рецензії на відвідане заняття – 10 балів	
Критерії оцінювання	
високий (творчий) рівень виконання завдання;	9–10
достатній (реконструктивний) рівень;	7–8
середній (репродуктивно-реконструктивний) рівень;	5–6
низький (репродуктивний) рівень виконано окремі елементи завдань).	3–4
Захист практики – 10 балів	
Критерії оцінювання	
завдання практики аспірант виконав в повному обсязі й на високому науково-методичному рівні, звітні документи подав згідно встановленого терміну; творчо й оригінально репрезентував результати проходження практики під час захисту, на запитання членів комісії дав чіткі, ґрунтовні, вичерпні відповіді;	9–10
аспірант вчасно оформив і подав на перевірку звітні документи з практики; завдання практики виконав в повному обсязі, проте допустив незначні методичні помилки, неточності в аналізі матеріалів; під час захисту практики на належному науково-методичному рівні представив результати, на запитання членів комісії відповідав чітко, повно, достатньо обґрунтовано;	7–8
звітні документи практики відповідають визначеним вимогам щодо змістового наповнення, проте подані несвоєчасно; у план-конспектах і рецензії на відвідане заняття	5–6

простежуються грубі помилки, нелогічні формулювання; відповідаючи на запитання членів комісії, аспірант допускає помилки, неточні формулювання, виявляє труднощі методичного характеру;	
завдання практики виконані аспірантом частково, звітні документи оформлені без урахування вимог, на низькому науково-методичному рівні, подані значно пізніше встановленого терміну; під час захисту на запитання членів комісії аспірант надає нечіткі, необґрунтовані відповіді, допускає грубі помилки або уникає відповідей	3–4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види н вчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої

академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

З метою дотримання академічної доброчесності під час проходження педагогічної практики передбачено:

- обговорення під час вступного інструктажу правил академічної доброчесності, що є виявом професійно-педагогічної і наукової культури аспіранта;
- попередження про наслідки плагіату чи інших форм недоброчесності (їх виявлення в письмовій роботі аспіранта є підставою для незарахування практики, незалежно від масштабів плагіату чи обману);
- звітні матеріали практики мають бути оригінальним авторським доробком аспіранта;
- не допускається дублювання або копіювання матеріалів практики іншого аспіранта;
- обов'язкове посилання на використані літературні джерела під час укладання план-конспектів залікових навчальних занять.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються

6. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після проходження педагогічної практики аспірант подає на кафедру такі документи:

- план-конспект проведених залікових навчальних занять (додаток 1);
- відгук наукового керівника про навчально-методичну роботу аспіранта (додаток 2).

Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в закладі вищої освіти, звільняються від практики з відповідним поданням на кафедру довідки з місця праці та вищезазначених документів.

У відділ аспірантури і докторантури аспірант подає на наступний день після захисту практики заліковий лист результатів педагогічної практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Балабанова Л.В., Холод В.В., Балабанова І.В. Стратегічний маркетинг: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 612 с.
2. Гелліген Б. Вхідний маркетинг. К.: «Фабула», 2020. 240 с.
3. Городняк І.В. Поведінка споживача: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 256 с.
4. Добротвір О.В. Комунікативна дидактика вищої школи: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 230 с.
5. Кузик О.В. Маркетинг послуг: технології та стратегії: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛНУ ім. І.Франка, 2018. 338 с.
6. Кузик О.В. Стратегічний маркетинг: Методичні матеріали для викладачів та студентів. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 44 с.
7. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський ун-т ім. І. Огієнка, 2020. 290 с.
8. Майовець Є. Маркетинг: теорія та методологія: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 450 с.
9. Майовець Є., Кузик О. Маркетингові комунікації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 192 с.
10. Ортинський В.А. Педагогіка вищої школи: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 498 с.
11. Праєт Д. Несвідомий брендинг. Як нейробіологія може посилити (та надихнути) маркетинг. К.: «Фабула», 2020. 304 с.
12. Солодовник Т.О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі: навч.-метод. посіб. Харків: ХНТУ, 2021. 174 с.

13. Тенденції розвитку маркетингу в Україні: функціональний підхід: монографія / За наук. ред., проф. Є.Й. Майовця. Львів, 2016. 262 с.
14. Філановський О. Карго-маркетинг і Україна. К.: «Фабула», 2021. 144 с.

Допоміжна література:

1. Бабко Н. М., Микитась А. В., Науменко І. В. Механізм формування ідеї для стратегічного маркетингу суб'єктів агробізнесу. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства, Вип. 206 «Економічні науки». 2019. С. 298-305.
2. Бойчук І.В., Дмитрів А.Я. Маркетинг промислового підприємства : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури. 2014. 620 с.
3. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2009. 440 с.
4. Завіна В.І., Омеляненко С.В. Педагогічна культура викладача вищої школи: Навч. посіб. Кіровоград, 2005. 200 с.
5. Кислюк Л.В. Стратегічний маркетинг. Конспект лекцій. К.: Кондор, 2020 172 с.
6. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
7. Кузик О.В. Управління маркетинговими комунікаціями підприємств агросектору України : монографія. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 370 с.
8. Літвінов Ю.І. Ціноутворення в умовах ринку. Центр навчальної літератури. 2019. 400 с.
9. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. Центр учбової літератури, 2017. 240 с.

10. Райс Ел., Траут Дж. Маркетингові війни. Харків: «Ранок»: Фабула, 2019. 240 с.
11. Стратегічний маркетинг: навчальний посібник. за ред. Ларіної Я.С. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2019. 364 с.

Інформаційні ресурси:

1. Статистична, фінансова, податкова, управлінська звітність організації – бази практики.
2. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Marketer – інтернет-видання, спільнота та екосистема про маркетинг, бізнес, комунікації й технології для підприємців, стартапів, креативників, освітян і всіх, хто творить майбутнє українського ринку. URL: <https://marketer.ua/ua/>.
4. Інтернет-портал для управлінців <http://www.management.com.ua/>.
5. Аналітичний портал про маркетингові комунікації Marketing Media Review. URL: <https://mmr.ua/>.
6. Українська асоціація маркетингу. URL: <http://uam.in.ua>.
7. Всеукраїнська рекламна коаліція. URL: <https://vrk.org.ua>.
8. Маркетинг в Україні. Науковий журнал. URL: <http://uam.in.ua/ukr/projects/marketing-in-ua/>.
9. Маркетинг і менеджмент інновацій. Науковий журнал. URL: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>.
10. Маркетинг: теорія і практика. Науковий журнал. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mtip/index.html.
11. Американська асоціація маркетингу. URL: <https://www.ama.org>.

Документи Львівського національного університету імені Івана Франка:

1. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів №283 (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/283-2019-%D0%BF#Text>.
2. Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка. URL: <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process>.
3. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка. URL: <https://bitly.ws/37UIG>.
4. Положення про педагогічну практику аспірантів Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://aspirantura.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Положення-про-педагогічну-практику.pdf>.
5. Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка URL: <https://bit.ly/3gggvp8>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра маркетингу

ПЛАН-КОНСПЕКТ

навчального заняття (лекції/ семінарського заняття)
кафедри

спеціальність

Виконав:

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник:

підпис (імя, прізвище)

Львів – 2025

ВІДГУК

на проведене заняття аспіранта ОНП «Маркетинг»
Львівського національного університету імені Івана Франка

Аспірант: _____

Науковий керівник практики: _____

Дисципліна: _____

Тема заняття: _____

Дата проведення: _____

Форма заняття (лекція, семінар, практичне тощо):

1. Загальна характеристика заняття:

- місце теми у структурі освітнього компонента та її актуальність.
- відповідність форми заняття поставленій меті.
- рівень досягнення очікуваних результатів навчання.

2. Підготовка аспіранта:

- рівень володіння навчальним матеріалом, науковістю та сучасністю змісту;
- використання навчально-методичної та фахової літератури;
- підготовка дидактичних і роздаткових матеріалів, мультимедійних засобів.

3. Методика організації заняття:

- логічність структури, чіткість постановки мети і завдань;
- застосування методів та прийомів навчання (інтерактивні, проблемні, кейс-методи тощо);
- активізація пізнавальної діяльності студентів.

4. Діяльність аспіранта як викладача:

- стиль спілкування, педагогічний такт, комунікативні вміння;
 - уміння встановлювати контакт зі студентами, створювати комфортну атмосферу;
 - вияв професійної та особистісної позиції.
5. Діяльність студентів:
- рівень активності й зацікавленості студентів у навчальному процесі;
 - сприйняття змісту, методів і форм проведення заняття.
6. Зворотний зв'язок та оцінювання:
- застосовані методи перевірки засвоєння матеріалу;
 - об'єктивність та прозорість оцінювання;
 - наявність зворотного зв'язку для вдосконалення подальшої роботи.
7. Загальні висновки та рекомендації:
- відзначити сильні сторони заняття, виявлені недоліки;
 - надати пропозиції щодо удосконалення педагогічних умінь аспіранта.

Оцінка проведеного заняття:

Науковий керівник педагогічної практики

_____ (ПІБ, підпис)

Дата: «___» _____ 2025 р.

